

Az igazságosság érvényesülésének hosszú az útja. Olykor meg tekervényes, kerülős is. Van, ami a tegnap, tegnapelőtt még szükséges s mint ilyen ésszerű volt, mára azonban már indokolatlanná, mi több, károsá, igazságtalanná válhat. Mert már nem felel meg a társadalom adott fejlettségi fokának, mert kerékkötőként hat ilyen vagy olyan irányban, mert, mert, mert...

Bizonyos jelenségek, megoldások, eljárások idültségének, elévültségének vagy károsá válásának a felismerése azonban nem egyszerű dolog. Sok-sok tényező figyelembevételre, mérlegelésre szükséges, de a társadalmi mélyrelátáson túl megfelelő erkölcsi hozzáállás, bátorságos szokimondás, szocialista alapelveink tisztelete s a kellő intézkedések meghozatalában messzemenő következetesség.

Ily módon járt el a Román Kommunista Párt Központi Bizottságának június 19-i plenáris ülése is, amikor a társadalmi igazságosság, a szocialista javadalmazási elvek érvényesítésének irányában döntő jelentőségű határozatokat fogalmazott meg. Gondolunk itt elsősorban az álláshalmazások módszerének a felszámolására, a különféle címekkel, kitüntetésekkel együttjáró anyagi juttatások, illetékek és kedvezmények elörlésére.

Ezek az intézkedések olyan helyzetnek vetettek véget, amely már nem felel meg társadalmunk jelenlegi fejlettségi struktúrájának.

A szocialista építés derengésekor, midőn feladatok sokaságát kellett vállalni, egy-egy tapasztaltabb, megbízható szakember vállaira óhatatlanul több terhet kellett rakni — kevés lévén a különféle tevékenységi körök avatott művelője. És ahogy előrehaladtunk, érthető módon, az anyagi javakból is többet juttattak azoknak, akik több, nehezebb, felelősségteljesebb munkát végeztek. Az elmúlt két évtized során azonban az egész dolgozó nép gazdag tapasztalatokra tett szert, egyetemünk és főiskoláink pedig negyedmillió diplomás embert neveltek. Vajon ilyen helyzetben indokolt volt-e, hogy egyesek több, egész embert kívánó munkakört töltsenek be? Nyilvánvaló, hogy nem.

Már nem.

S ha már nem indokolt, akkor az eljárás szükségtelen, káros is. Több értelemben is. Elsősorban a munka jobb menete, hatékonysága tekintetében. Az ismert, egyszerű igazságra hivatkozunk, amely szerint egy ember — bármilyen kiváló adottságokkal rendelkezik — nem képes egyforma eredményességgel dolgozni több tevékenységi területen is. Ha pedig nem képes, akkor itt vagy ott, esetleg itt is, ott is hiányosan látja el tennivalóit. Aminek következtében a munka szenved kárt, végső fokon az egész ország. De az eredményességen túl a hiányos munkavégzés er-

kölcsi kérdéssé is bonyolódik. Ismeretes a szocialista elv, amely szerint mindenki esupán az elvégzett munka mennyisége és minősége szerint részesülhet a javakból. Az álláshalmazók viszont hiányos munkavégzés ellenében teljes fizetést kaptak több felől is. Ilyen esetekben a szocialista javadalmazás elve szorult háttérbe.

E kérdésnek azonban más természetű etikai vonatkozásai is vannak. Ott, ahol egyesek az álláshalmazás miatt nem dolgozhattak teljes erőbevetéssel, ott mások fokozottabb teljesítményére, magyarán: túlterhelésére volt szükség, hogy a munka kárt ne szenvedjen. Kérdés azonban, hogy milyen erkölcsi alapon nézhető el egyeseknél a csökkent munka-járulék, másoknál viszont miért igényelhető fokozott (nem honorált) erő kifejtés? ... És hogyan hat az ilyen nyilvánvaló igazságtalanság egyesek munkakedvére, a vállalatok, intézmények belső légkörére, általában a szocialista munkaerkölcs alakulására?

Jogosan hangoztatta hát a Központi Bizottság plenáris ülésén Nicolae Ceaușescu elvtárs, hogy „... javadalmazási rendszerünkben számos olyan forma honosodott meg, amely idegen a munka mennyisége és minősége szerinti javadalmazás szocialista elvétől és végső fokon gazdasági, társadalmi és etikai rendellenességeként jelentkezik.“

Amikor az egész ország jelentős erőt fejt ki és áldozatot hoz, hogy fejlett ipart teremtsünk, hogy korszerűsítsük a mezőgazdaságot, nem engedhető meg, hogy némelyek kirívó módon részesüljenek a javakból. A jelenlegi lehetőségeinkhez nem illő magas jövedelem ugyanis aránytalanságokhoz vezet az anyagiak elosztásában, visszatetszést szül és sok más, egészségtelen jelenséget.

Méltán üdvözölte hát az ország népe az említett határozatokat, mint olyanokat, amelyek akadályokat hárítottak el a társadalmi igazság, a szocialista alapelvek érvényesülésének útjából, és hozzájárultak társadalmunk további megerősítéséhez.

KORUNK

